

NOTAT OM EVALUERING AF PRØVER I AMU

Notatet er udarbejdet med udgangspunkt i resultaterne af projektet:

Lærerkvalificering til prøver i AMU. Evaluering af erfaringer med prøver i AMU

September 2020

Kort om notatet

Som en del af projektet *Lærerkvalificering til prøver i AMU*, som er gennemført af Mærsk Nielsen HR for Serviceerhvervenes Uddannelsessekretariat, er der blevet gennemført en evaluering af erfaringerne med prøver i AMU. Dette er sket gennem observationer ved afholdelse af prøver samt gennem interview med AMU-deltagere, faglærere og virksomhedsledere.

AMU-deltagernes erfaringer med og holdninger til prøverne

Langt de fleste AMU-deltagere er overordnet set tilfredse med, at arbejdsmarkedsuddannelserne afsluttes med en prøve. Deltagerne synes, at det er godt, at det bliver afprøvet, om de har tilegnet sig de kompetencer, der fremgår af AMU-målformuleringerne. Dette både af hensyn til dem selv og af hensyn til deres arbejdsplads. Flere af AMU-deltagerne peger på, at indførelsen af prøver betyder, at de yder en større indsats for at lære dét, der er formålet med arbejdsmarkedsuddannelsen. Ligeledes er der deltagere, der peger på, at det gør dem stolte at bestå en prøve på en arbejdsmarkedsuddannelse, og at det motiverer dem til at deltage i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Der er dog også nogle af AMU-deltagerne, der oplever prøver i AMU som en udfordring, og de giver udtryk for, at det gør dem nervøse og stressede, at de skal bestå en prøve for at få deres AMU-uddannelsesbevis. Der er desuden AMU-deltagere, der synes, at undervisningen i for høj grad har været styret og presset af, at de skal til prøve. Dels tager prøven tid fra undervisningen, og dels bliver undervisningen for fokuseret på dét, som deltagerne skal til prøve i.

Der er AMU-deltagere, der giver udtryk for, at prøven ikke har nogen reel betydning for dem, og at det derfor ikke giver mening for dem at deltage i prøver ved afslutning af en arbejdsmarkedsuddannelse. Disse deltagere fortæller, at de deltager i AMU for at lære noget nyt, men at selve det at få AMU-uddannelsesbeviset efter bestået prøve ikke har nogen betydning for dem. Det er især AMU-deltagere, der ikke selv har valgt, at de skal deltage i en arbejdsmarkedsuddannelse, der er forbeholdende over for deltagelse i prøverne samt muligheden for at gå til omprøve eller tage uddannelsen en gang til, hvis de ikke består en prøve.

Endelig er der enkelte AMU-deltagere, der giver udtryk for, at den konkrete prøves indhold efter deres mening ikke var særlig god og retvisende for deres udbytte af deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelsen.

Faglærernes oplevelser med prøver i AMU

Faglærerne oplever, at der er meget, de – og skolerne generelt – skal sætte sig ind i omkring prøver i AMU. De oplever ligeledes samstemmende, at planlægning af undervisningen har været mere tidskrævende efter indførelsen af prøverne. Der er langt mere detailplanlægning omkring egnede lokaler, materialer og logistik i forbindelse med gennemførelse af de praktiske prøver, men også i forbindelse med multiple choice-prøverne bruger faglærerne tid på at nærstudere prøvens indhold for at sikre, at undervisningen kommer omkring de ting, der indgår i prøven.¹

---

¹ Der er ikke tale om, at faglærerne underviser "op imod prøven", men blot at de sikrer sig, at de i undervisningen kommer rundt om alle de temaer, der indgår i prøverne. Erfaringerne viser, at faglærere kan tolke AMU-målformuleringerne forskelligt, og at udviklerne af prøven kan have tænkt andre temaer ind i prøven, end de forskellige faglærere plejer at undervise i.

Det er ikke alle skolerne, der har fastlagt skoleinterne procedurer for prøver i AMU. Nogle af faglærerne har selv skullet finde prøvesættene og prøvebeskrivelserne frem, og der er f.eks. faglærere, der ikke har vidst, hvor de skulle finde prøvebeskrivelserne.

Faglærerne oplever, at AMU-deltagerne har været meget fokuserede på prøven, at de har stillet mange spørgsmål til prøven, og at de har været mere aktive i undervisningen og motiverede for at tilegne sig kompetencerne end sædvanligt. Faglærerne oplever dog også, at prøven i større eller mindre grad påvirker og blive styrende for undervisningen, ikke mindst fordi der skal afsættes noget af undervisningstiden til gennemførelse af prøven.

Det er faglærernes vurdering, at prøvernes udformning og kvalitet er tilfredsstillende. I nogle af multiple choice-prøverne er der dog spørgsmål og/eller svar, som faglærerne ikke er tilfredse med, og det gælder også prøver, som faglærerne selv har bidraget til at udvikle. Dette sætter fokus på behovet for en løbende kvalitetsudvikling af prøverne. Faglærerne giver udtryk for, at det er en stor hjælp i deres vurdering af deltagerens kompetencer, at der er udarbejdet bedømmelseskemaer til de praktiske prøver.

De faglærere, der har givet deltagerne en individuel feedback på prøveresultatet, har oplevet dette som meget positivt og af stor betydning for deltagerne. Det kan dog ofte være svært at få tid til feedback inden for undervisningstiden.

Virksomhedsledernes holdninger til prøver i AMU

Virksomhedslederne er positive over for indførelse af prøver i AMU. Lederne peger blandt andet på, at prøverne bidrager til at dokumentere, at medarbejderne rent faktisk har tilegnet sig de kompetencer, som det forventes ved deltagelse i uddannelsen. En leder peger på, at det er vigtigt for virksomheden, at de over for deres kunder kan dokumentere, at deres medarbejdere har tilegnet sig nye kompetencer.

Ifølge virksomhedslederne kan indførelse af prøver i AMU bidrage til at øge arbejdsmarkedsuddannelsernes omdømme. Prøverne kan også bidrage til medarbejdernes lyst og motivation til at lære, fordi de ved, at de kun kan få et AMU-uddannelsesbevis, hvis de har bestået prøven. Endelig peger lederne på, at prøverne også kan bidrage til at øge deres medarbejders stolthed ved arbejdet.

Virksomhedslederne peger på, at der vil være nogle af deres medarbejdere, der vil føle sig udfordret af, at de skal deltage i en prøve ved afslutning af en arbejdsmarkedsuddannelse – og at der kan være medarbejdere, der vil sige, at de ikke vil til prøve. Derfor er lederne opmærksomme på, at de skal bidrage til at "sælge" arbejdsmarkedsuddannelser med prøver til deres medarbejdere. Lederne peger desuden på, at det er vigtigt, at skolerne sikrer, at deres medarbejdere får hjælp til at gennemføre prøverne, hvis medarbejderne f.eks. har læseudfordringer.

Erfaringer med de to prøveformer: Multiple Choice-prøver og praktiske prøver

Det er forholdsvis enkelt for faglærerne at gennemføre multiple choice-prøverne: Prøvesættet skal printes ud², deltagerne skal gennemføre prøverne, prøverne skal rettes, og AMU-deltagerne skal have en feedback på, om de har bestået prøverne.

Multiple choice-prøver er velegnede, når kompetencerne i AMU-målformuleringerne kan afprøves med faktaspørgsmål. Det har dog vist sig – både i selve udviklingen af prøverne og i den efterfølgende

---

² Alternativt gennemføres prøven i Multitest eller i et andet digitalt prøvesystem.

anvendelse af prøverne – at der kan være uenighed mellem faglærerne om, hvad de rigtige svar på spørgsmålene er. Dernæst kan der også være uenigheder mellem faglærerne om, hvorvidt spørgsmålene er relevante set i forhold til AMU-målformuleringernes beskrivelse af kompetencerne.

Praktiske prøver er velegnede til at afprøve de praktiske kompetencer, der fremgår af mange AMU-målformuleringer. Udfordringen med de praktiske prøver er dog, at det ofte tager forholdsvis lang tid at gennemføre prøverne, da det typisk ikke er muligt, at hele AMU-holdet kan gå til prøve samtidigt.

Når en praktisk prøve skal gennemføres med f.eks. tre deltagere af gangen, skal de øvrige deltagere i uddannelsen arbejde med løsning af faglige opgaver enten selvstændigt eller i grupper. I praksis viser det sig, at det kan være vanskeligt for deltagerne at arbejde med opgaveløsning i flere timer uden sparring fra en faglærer. Dernæst er det utilfredsstillende for AMU-deltagerne, hvis faglæreren ikke har mulighed for at afsætte tid til at gennemføre en fælles opsamling på de opgaver, deltagerne har arbejdet med i ventetiden, da det kan give deltagerne en oplevelse af, at det har været spildtid at arbejde med opgaverne.

Opmærksomhedspunkter for skolerne

Det er vigtigt, at skolerne er opmærksomme på, at:

- Serviceerhvervenes Uddannelsessekretariat løbende ændrer i prøvebeskrivelserne og prøverne, og at det altid er de opdaterede dokumenter, der skal hentes på Uddannelsesadministration.dk³
- de ved markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelsen skal informere om, at der er prøver på uddannelserne
- have klare procedurer for planlægning og gennemførelse af prøver i AMU på skolen
- gøre deltagerne opmærksomme på muligheden for støttende foranstaltninger ved gennemførelse af prøven, f.eks. oplæsning af prøven, anvendelse af ordbog og/eller forlænget prøvetid
- orientere AMU-deltagerne om bedømmelseskriterierne for prøven, så deltagerne ved prøvens start ved, hvad de bliver bedømt på
- informere deltagerne om mulighederne for omprøve eller for at tage uddannelsen igen, hvis de ikke består prøven
- AMU-deltagerne ofte gerne vil have individuel feedback på deres prøveresultat, og at feedbacken er helt central for deltagerne, der ikke består en prøve, da de ellers ikke kan vurdere, om det giver mening, at de går til omprøve eller tager uddannelsen en gang til.

Løbende kvalitetsudvikling af prøver i AMU

Der er behov for en løbende kvalitetsudvikling af prøver i AMU inden for Serviceerhvervenes Uddannelsessekretariat. Mindre justeringer af prøverne og prøvebeskrivelserne bliver foretaget af konsulenterne i sekretariatet, når skolerne eller sekretariatet opdager fejl, mangler eller misforståelser i prøverne.

Dernæst kan der være behov for kvalitetsudvikling af prøverne, når der foreligger et landsdækkende statistisk materiale over prøveresultaterne. Kvalitetsudviklingen kan f.eks. omfatte revisioner af de eksisterende prøver indholdsmæssigt eller i forhold til prøvernes sværhedsgrad. Den kan dog også omfatte overvejelser om ændrede prøveformer, måske en helt ny prøveform, som Serviceerhvervenes Uddannelsessekretariat ikke tidligere har anvendt. Eller det kan være overvejelser om at anvende to prøveformer på en arbejdsmarkedsuddannelse i stedet for én prøveform, for f.eks. at sikre at prøven til uddannelsen i højere grad dækker både de praktiske og teoretiske kompetencer, der indgår i AMU-målformuleringen.

---

³ Hvis prøverne hentes i Multitest, er de altid opdaterede